

AKADEMIK

SPRAVODAJCA

JANUÁR - FEBRUÁR 2023

AKADÉMIA OZBROJENÝCH SÍL GENERÁLA MILANA RASTISLAVA ŠTEFÁNKA

AKADEMIK

Spravodajca
Akadémie ozbrojených síl
generála
Milana Rastislava Štefánika

Ročník XIX. číslo 4
Akademický rok 2022/2023
mesačník - 10 vydání ročně

Vydavateľ:

Akadémia ozbrojených síl
generála M. R. Štefánika
Demánová 393
031 01 Liptovský Mikuláš
www.aos.sk
IČO 37 910 337

Redakčná rada:

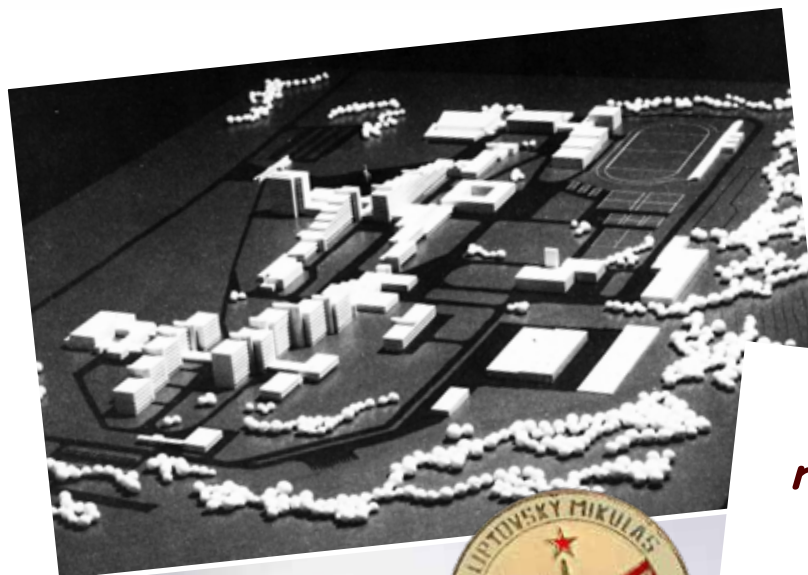
plk Ing. Martin CHOVANEC, PhD.
- predseda
tel.: 0960 423070
e-mail: martin.chovanec@aos.sk
Mgr. et Mgr. Erika SZUPERÁKOVÁ
tel.: 0960 422735
e-mail: erika.szuperakova@aos.sk
Ing. Danuša SPILÁ
tel.: 0960 422529
e-mail: danusa.spila@aos.sk

Tlač:

Tlačiareň AOS, Liptovský Mikuláš

Rozširuje:

AOS L. Mikuláš. Nepredajné.
vyšlo 06. 03. 2023
© Akadémia ozbrojených síl
generála M. R. Štefánika
Registračné číslo: EV 1946/08

*„V septembri
roku 1973 sa
začal písať
príbeh školy,
ktorá si dnes
pripomína
50 rokov od
chvíle, kedy
sa na Liptove
zrodila vojenská
vysoká škola.“*

V tomto čísle:

- Slávnostný nástup k 30. výročiu vzniku SR
- Rokovanie V4 na Liptove o postupe v oblasti kontroly zbrojenia
- Nové trendy v používaní 5G sietí
- Náš rozhovor...
- Odznak nemeckých ozbrojených síl za vojenskú spôsobilosť
- Napriek sychravému počasiu sa DOD vydaril
- Blokový výcvik
- Kurzy organizované akadémiou
- Z tvorby našich kadetov
- 50 rokov vojenského vysokého školstva na Liptove
Príbeh školy - časť 1
- Zimné telovýchovné sústredenie kadetov AOS
- 15. ročník Memoriálu pplk. Michala Štanga

Editoriál

Každý začiatok nového roka je tak trochu pompézny, spojený s oslavami, novými cieľmi, či odvážnymi plánmi do budúcnosti. Je však i príležitosťou bilancovať, zhodnotiť to, čím sme si dosiaľ prešli. Rok 2023 bude pre nás zvláštnym a výnimočným rokom zároveň. Už samotný začiatok priniesol oslavy 30. výročia vzniku samostatnej Slovenskej republiky a tiež Ozbrojených síl SR, ktoré majú za sebou dlhú cestu a veľkú formu transformácie. Naša škola si zároveň v tomto roku pripomína svoje okrúhle výročie – 50 rokov vojenského vysokého školstva na Liptove. Čaká nás kolo sprievodných akcií, ktoré vyvrcholia oslavami výročia na jeseň tohto roka. Do atmosféry osláv a spomienok sa zapájame i my v našej redakcii, a to upraveným formátom študentského spravodajcu Akademik. Pri príležitosti významného jubilea Vám na jeho stránkach budeme pravidelne prinášať pohľad do histórie a vývojových etáp vzniku školy. Súčasne chceme dať príležitosť zapojiť sa do jeho tvorby aj našim študentom, takže vzniká nová rubrika s názvom „Z tvorby našich kadetov“, ktorá Vám umožní nahliadnuť na štúdium, výcvik, či rôzne stránky študentského života ich očami.

Rok 2023 bude zároveň rokom spojeným s množstvom pracovných či študijných úloh, dokončením stavebných projektov areálu akadémie či pokračovaním a vyvrcholením začatej akreditácie. Pre niekoho to bude rok začiatku, pre niekoho ukončením istej etapy. Každopádne, čaká nás mimoriadne zaujímavý a na program bohatý rok...

-redakcia-

Slávnostný nástup k 30. výročiu vzniku SR

V úvode nového roka 2023 sme si v utorok 10. januára pripomenuli 30. výročie vzniku SR a ozbrojených síl slávnostným nástupom v priestoroch auly akademie.

Profesionálni vojaci, zamestnanci i kadeti si vypočuli rozkaz prezidentky Zuzany Čaputovej k vzniku SR, v ktorom vyzdvihla dôležitosť a existenciu ozbrojených síl pri zabezpečovaní obrany slobody, nezávislosti, zvrchovanosti a územnej celistvosti SR a poďakovala všetkým profesionálnym vojakom a civilnému personálu OS SR za vykonanú prácu.

Slávnostný nástup bol príležitosťou na ocenenie našich kolegov, ktorí svoj profesionálny život zasvätili akademii a zaslúžili sa o rozvoj ozbrojených síl. Pamätnú medailu k 30. výročiu vzniku OS SR, ako ocenenie výkonu štátnej služby, si z rúk rektora doc. Jozefa Putteru prevzali 4 profesionálni vojaci a ďalších 16 civilných zamestnancov bolo ocenených za významnú spoluprácu s ozbrojenými silami.

V tento deň boli zároveň odovzdané vojenské kríže za výkon štátnej služby, udelené náčelníkom Generálneho štábu OS SR gen. Ing. Danielom Zmekom, pri príležitosti Dňa vzniku SR:

- vojenský kríž za vernosť Ozbrojeným silám Slovenskej republiky - I. stupňa za výkon štátnej služby *mjr. Ing. Milanovi Turajovi*

- vojenský kríž za vernosť Ozbrojeným silám Slovenskej republiky - II. stupňa za výkon štátnej služby *pplk. Ing. Jozefovi Perďochovi, PhD.*

- čestný odznak Ozbrojených síl Slovenskej republiky III. stupňa za úspešnú reprezentáciu OS SR *mjr. Ing. Vladimírovi Lokajovi.*

Počas slávnostného ceremoniálu bol do hodnosti podplukovník povýšený *mjr. Ing. René Hečko* a do hodnosti nadporučík *por. Ing. Marek Krajčí.*

V závere ceremónie rektor poďakoval všetkým za prácu a vykonané úlohy počas celého minulého roka, i kadetom za svedomité plnenie si povinností. Ako uviedol:

„V novom roku nás čaká množstvo pracovných úloh, dokončenie stavebných projektov, pokračovanie v začatej akreditácii a plnení si študijných povinností. Rok 2023 však bude zároveň sprevádzaný i slávnostnejšími momentmi, ako sú 30. výročie vzniku SR a vzniku OS SR, ale aj 50. výročie vojenského vysokého školstva na Liptove“.

text: -sz-, foto: -ds-

Rokovanie V4 na Liptove o postupe v oblasti kontroly zbrojenia

Slovenská republika, ako predsedajúca krajina vyšehradskej štvorky organizovala, v dňoch 1. – 2. februára 2023 pod patronátom Slovenského verifikačného centra MO SR stretnutie predstaviteľov členských krajín V4 v oblasti režimu kontroly zbrojenia a odzbrojenia.

Stretnutie sa uskutočnilo v priestoroch Akadémie ozbrojených síl gen. M. R. Štefánika, ktorú na rokovaníach reprezentoval Ing. Zsolt Pastorek, PhD. ako odborný poradca. Agenda kontroly zbrojenia a odzbrojenia je jednou z hlavných bodov počas predsedníctva SR v skupine V4. Výsledkom rokovaní bola dohoda na ďalšom spoločnom postupe krajín V4 v organizovaní výcviku inšpektorov medzinárodných inšpekčných skupín v uvedenej oblasti na roky 2023 – 2024.

Kontrola zbrojenia a odzbrojenia je jedným z hlavných nástrojov zachovania stability nielen v európskom regióne, ale aj vo svete. Ide hlavne o preventívny prostriedok na zabránenie ozbrojených konfliktov. Preto v pozadí súčasného ozbrojeného konfliktu na území Ukrajiny, opatrenia režimu kontroly zbrojenia a odzbrojenia nie je možné aplikovať v plnom formáte. To však neznamená stratu spôsobilosti štátu takýto kontrolný režim prevádzkovať a byť schopný ho opätovne nastaviť do plného profilu v post konfliktnom regióne. Výcvik personálu pre túto činnosť je neoddeliteľnou súčasťou pre zachovanie menovanej spôsobilosti a nadštandardná spolupráca krajín V4 v uvedenej oblasti potvrdzuje opodstatnenosť tohto regionálneho zoskupenia.

text, foto: Ing. Zsolt Pastorek, PhD.

Nové trendy v používaní 5G sietí

Dňa 10. februára 2023 sa pod záštitou SeMOD MO SR uskutočnila v priestoroch Akadémie ozbrojených síl gen. M. R. Štefánika prezentácia spoločnosti Slovak Telekom v spolupráci s firmou Ericsson na tému 5G sietí.

Firmy odprezentovali výhody 5G sietí a možnosti ich využitia v podmienkach Ozbrojených síl SR. Prednášky sa zúčastnil prorektor pre vzdelávanie plk. Ing. Aurel Sabó, príslušníci katedry informatiky a katedry elektroniky spoločne so študentmi štvrtého a piateho ročníka (VSIS a EZS), veliteľ 6. spojovacieho pluku a vybraní príslušníci z útvarov OS SR.

Okrem iných bol predstavený produkt 5G campusovej siete, ktorá prináša nové trendy aj do oblasti vzdelávania, výcviku a tréningu prostredníctvom virtuálnej a rozšírenej reality. Po prezentácii prebehla v užšom kruhu diskusia o možnostiach vybudovania 5G campusovej siete v priestoroch Akadémie ozbrojených síl, ktorá by mohla v rámci školy slúžiť aj na výskum a vývoj v oblastiach 5G sietí, IoT, UAV, virtuálnej a rozšírenej reality.

text: kpt. Ing. Martin Révay, foto: -ds-

Náš rozhovor...

Prorektor pre vojenské veci plk. Ing. Ľubomír Matta pôsobí vo svojej funkcii od 15. marca 2013. V rámci spoločného rozhovoru o jeho pracovných skúsenostiach spojených s vykonávaním funkcie prorektora sme mu za Vás položili zopár otázok:

Spomínate si ešte na svoje pocity, keď ste nastupovali do funkcie prorektora pred desiatimi rokmi? S akými predstavami ste prijali túto funkciu?

Prostredie, do ktorého som nastupoval pred desiatimi rokmi som už celkom dobre poznal, keďže som pôsobil na Personálnom úrade (PÚ), ako zástupca riaditeľa PÚ a už vtedy som si všimol veci, ktoré boli zavedené na AOS, a ktoré mi prekážali. Išlo napr. o nedostatočne stanovený denný poriadok či denný režim, pretože vojenský program v tej dobe mal len neucelené kontúry. Dnes máme oproti vtedajšiemu stavu väčšiu kontrolu - vytvorili sme služobnú pomôcku – Vojenský program, v ktorého medziach sa všetko riadi. Toto bolo pre mňa asi najväčšou výzvou. Chcel som niečo urobiť pre mladých ľudí, odovzdať im skúsenosti, ktoré som mal z takmer 25 ročného pôsobenia v OS SR a vyhnúť sa veciam, ktoré mne ako študentovi prekážali. A paradoxne, hneď prvé, čo som zaviedol, boli rozcvičky, ktoré som ako študent nechcel (smiech). Pretože som vedel, že sú veľmi potrebné. Už v období, keď som nastupoval, sme mali veľa jednotlivcov, ktorí nespĺňali základné normy z telesnej prípravy.

Čo sa Vám za obdobie desiatich rokov podarilo uskutočniť, na čo ste hrdý a v čom cítite rezervy?

Tak ako som uviedol, hneď na začiatku mi vadil nedostatočne stanovený denný režim. Snažil som sa presne nastaviť denný poriadok, ktorý zahŕňal rozcvičku, rannú hygienu, odber stravy, raňajky, nástup, kontrolu výstroja a poradový nácvik, ktorý je mimochodom veľmi dôležitý. Nastaviť si ucelený vojenský program, nájsť v ňom systém a do toho vložiť dozornú službu a prvky podpory z ozbrojených síl (OS SR).

Toto vnímam ako druhý úspech, ktorý sa mi podarilo presadiť. V nadväznosti na to sme urobili cykly sústredených poľných výcvikov a blokových výcvikov, ktoré sa už nerobia tu v posádke, ale začali sa vykonávať vo vojenských výcvikových priestoroch.

Ako podporu sme si vždy vyžiadali inštruktorov z OS SR, ale aj vojenskú techniku a bojovú techniku (BVP, bojové vrtuľníky). Tento systém sa postupne inovoval a prispôboval požiadavkám OS SR, tzn. čo sa cvičilo v OS SR, cvičili sme aj my. Za to chcem poďakovať všetkým veliteľom, inštruktorom aj výkonným poddôstojníkom školských jednotiek.

Za tretí úspech považujem otvorenie štúdia na Leteckej fakulte Technickej univerzity v Košiciach. Považujem to za svoje dielo, ktoré sme postavili z ničoho. V roku 2014 sa všetko začalo spracovaním Konceptie vzdelávania v leteckých odbornostiach a následne o rok neskôr nám na Leteckú fakultu nastúpilo prvých 8 študentov.

Je to obrovský úspech, ktorý doteraz bez problémov funguje a je neodmysliteľnou súčasťou AOS. Veľká vďaka patrí bývalému veliteľovi školských jednotiek pplk. Václavovi Želonkovi a prvému veliteľovi ročníka leteckých odborností mjr. Miroslavovi Randlovi, ktorý celý systém rozbiehal. Súčasný veliteľ kpt. Tomáš Siksa prevzal jeho úlohu veľmi dobre a dnes máme v Košiciach 50 študentov.

Úspechom je i fakt, že pri každom vyradení je medzi 8 až 10 najlepšimi študentmi, minimálne polovica našich kadetov, príslušníkov AOS. Nehovoriac o pozitívnej prezentácii, ktorú nám títo študenti robia medzi mladými.

Na druhú stranu, mojím najväčším sklamaním je, že som nedokázal zabezpečiť pre kadetov plnohodnotný výstroj ako majú vojaci v OS SR, tzn. minimálny základ, ktorým je maska, poľná lopatka, nosný modulárny systém, taktická vesta alebo to, aby nechodili v plechovej prilbe, ktorú som ešte ja ako študent používal. Jednoducho, aby to zodpovedalo úrovni vybavenia vojaka 21. storočia. Je mi ľúto, že sme sa za desať rokov takmer nepohli z miesta, čo sa týka výstroja.

Neľutovali ste niekedy rozhodnutie nastúpiť na funkciu prorektora?

Nie, nikdy som to neľutoval, pretože ja rád robím s mladými ľuďmi. Veľmi rád sa s nimi rozprávam, rád pozorujem ich progres, kam sa posunuli. A teší ma, ak som to nejakým spôsobom ovplyvnil, prípadne im pomohol.

Chcem veľmi poďakovať terajšiemu rektorovi doc. Jozefovi Putterovi, CSc. i predošlému rektorovi doc. Borisovi Ďurkechovi, CSc. za to, že mi vytvorili podmienky a priestor, aby som si odborne riadil tento úsek slobodne, podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia.

Aký najväčší zážitok Vám utkvел v pamäti z Vášho pôsobenia vo funkcii prorektora pre vojenské veci?

Ak to mám zhodnotiť, tak to bolo asi obdobie covidu. Bolo to tak niečo nové, oproti tomu, čo sme riešili dovtedy. Pamätám si, keď pristálo prvé lietadlo so 150 repatriantmi, nevedeli sme, na koho sa obrátiť o pomoc. Oslovovali sme

policajtov, hasičov i samaritánov, ktorí nám prišli nakoniec pomôcť testovať. Spolupráca bola perfektná, od nich sme sa učili. Sami sme si potom nastavovali systém, hlavne s príslušníkmi Organizačného oddelenia AOS, ktorí si túto činnosť v mimoriadnej situácii najviac odmakali. Aktívne sa ale zapojili všetci, nikto nedal od toho ruky preč. Najprv to boli vojaci zo stáleho stavu a potom sme zapájali i kadetov. Išlo predsa o riešenie krízových situácií, čo je príprava na ich budúce povolanie.

Ako vnímate našich kadetov dnes a v čase, keď ste do funkcie nastupovali, prípadne v porovnaní s Vašou generáciou?

Máme 90 percent zodpovedných kadetov, ktorí vedia, prečo tu prišli, že chcú študovať a stať sa profesionálnymi vojakmi. Ostatných 10 percent je takých, ktorí prišli buď na skúšku, alebo potrebovali vyriešiť náhlivú životnú situáciu, alebo ich k štúdiu donútili ambície rodinných príslušníkov. Toto všetko sa vždy vykryštalizuje v prvom a druhom ročníku, kedy sa oddelí zrno od pliev a ostane nám zdravé jadro. A to je v poriadku.

A čo sa týka rozdielu medzi súčasnými kadetmi a nami poviem len toľko: „keby toto zažili naši kadeti, čo sme my pozažívali, či na vojenskom gymnázii alebo tu na AOS, tak na nás podávajú dennodenne trestné oznámenie“. Na druhej strane, chcem vyzdvihnúť skutočnosť, že vďaka spätnej väzbe, ktorú máme od útvarov OS SR, môžeme konštatovať, že naši kadeti AOS sú oveľa lepšie pripravení, čo sa týka kolektívu

alebo výdrže ako kadeti, ktorí sú náborovaní z civilu.

Čo by ste odkázali svojmu nástupcovi?

Aby všetko to, čo získal počas praxe v OS SR, postupne vedel pretaviť do vojenského života a aplikovať v rámci výcvikov našich kadetov. Samozrejme s podporou OS SR.

Myslíte si, že študijné programy akadémie sú dobre nastavené pre pripravenosť budúcich profesionálnych vojakov, či sa týka pomeru praxe a teórie?

V porovnaní s obdobím, kedy sme mali len 3 - ročné bakalárske štúdium, kde prax bola minimálna, je to omnoho lepšie. Práve tomuto vedeniu AOS sa podarilo presadiť 5 - ročné inžinierske a magisterské štúdium, čo znamená, že sme sa vrátili k systému, ktorý tu bol predtým a ktorý bol osvedčený.

Aj vo vojenskom programe sme navyšovali počty hodín a zároveň sme na katedrách presadzovali, aby si vybavovali praxe na útvaroch, riešili stáže na cvičiskách, či vojenských priestoroch. Ja som človek z praxe a stále si myslím, že raz vidieť je lepšie, ako stokrát počuť. Nakoniec sa nám podarilo presadiť cez 300 hodín praxí a stáží v 4. a 5. ročníku.

Čo by ste odkázali našej škole pri tohtoročnom slávení 50. výročia vojenského vysokého školstva na Liptove?

Samozrejme, ďalších 50 rokov a aby bola stále silnejšia. Zároveň si prajem, aby sa kolektív AOS, či už pedagogický, podporný ale aj veliteľský (teda stály stav) viac stmellil. Súčasne potrebujeme do AOS naliať novú krv, pričom si uvedomujeme, že k nám môžu prísť len ľudia z praxe, od vojsk. Sme v tomto smere závislí od OS SR a od dobrej spolupráce s Generálnym štábom OS SR. Prajem si teda vynikajúcu spoluprácu s GŠ OS SR a väčšiu ústretovosť a podporu z MO SR.

Aké máte plány do budúcnosti, na čo sa tešíte a čo Vám bude chýbať?

Tento rok bude pre mňa výnimočný, nielenže končím svoju 40 a pol ročnú profesionálnu kariéru a plánujeme sa s manželkou sťahovať z mesta na dedinu, ale v júni budem i starý otec, na čo sa veľmi teším. Vodičák na kočíkovanie si ešte musím urobiť, lebo ten starý od mojich detí už stratil platnosť. ☺

pripravili: -l'm-, -sz-, -ds-

Odznak nemeckých ozbrojených síl za vojenskú spôsobilosť

V termíne 10. – 11. októbra 2022 zabezpečila Katedra telesnej výchovy a športu AOS, v spolupráci so styčným tímom pre integráciu síl NATO na Slovensku (NFIU SVK), aktivitu zameranú na získanie ocenenia German Armed Forces Badge for Military Proficiency.

Predmetnej aktivity sa zúčastnilo 9 príslušníkov NFIU SVK a 3 príslušníci AOS. Okrem Slovákov sa zúčastnili i príslušníci z Nemecka, Česka a Maďarska.

Na získanie ocenenia bolo potrebné úspešné absolvovanie limitov rôznych disciplín (výdrž v zhybe, člnkový beh, beh na 1000 m), chemická príprava (nasadenie masky na čas), zdravotná príprava (CPR, nasadzovanie škrtidla, ošetrovanie strelného poranenia), strelecká príprava (strelba z krátkej

zbrane na streleckom simulátore), zrýchlený presun na 12 km s 15 kg záťažou, plávanie vo vojenskom odevu na 100 m a vyzliekanie odevu vo vode. Všetky disciplíny bolo potrebné absolvovať v určených limitoch na získanie bronzového, strieborného alebo zlatého odznaku, v prípade nesplnenia požadovaných limitov účastník nezískal žiadny odznak.

Naším trom príslušníkom (kpt. Romanovi Markovičovi, voj. 1. st. Oliverovi Minkovi a voj. 1. st. Andrejovi Paulínymu) sa podarilo získať najvyššie možné ocenenie, a to zlatý odznak. Odznak im bol oficiálne odovzdaný dňa 17. 1. 2023, koordinácnym dôstojníkom NFIU SVK, podplukovníkom Reném Diefenbachom.

text: kpt. Mgr. Roman Markovič, PhD.

Napriek sychravému počasiu sa DOD vydaril

Akadémia ozbrojených síl gen. M. R. Štefánika zorganizovala dňa 24. februára 2023 Deň otvorených dverí pre takmer 650 návštevníkov. Napriek sychravému počasiu si AOS prišlo pozrieť o 30 percent viac hostí ako na jeseň. Študenti a študentky stredných škôl a gymnázií z celého Slovenska si prišli pozrieť priestory akademie, zistiť základné informácie o študijných programoch a o priebehu prijímacieho konania.

Oficiálny program začal o 9. 00 h ráno prezentáciou prorektora pre vzdelávanie, plk. Aurela Sabóa o akademii, možnostiach štúdia v jednotlivých programoch, či potrebných krokoch pred prijímacím konaním. Záujemcovia sa následne mohli stretnúť s predstaviteľmi štyroch študijných programov, kadetmi, zástupcami oddelenia vysokoškolského vzdelávania, či Leteckej fakulty Technickej univerzity v Košiciach a Fakulty vojenského zdravotníctví v Hradci Králové.

Prijemným spestrením Dňa otvorených dverí boli ukážky boja zblízka, meranie somatických ukazovateľov a pohybovej výkonnosti i dynamické a statické ukážky z vojenského programu.

Blokový výcvik

Školské jednotky AOS zabezpečovali v priebehu mesiaca február blokový výcvik kadetov prvého a druhého ročníka v rámci úloh vojenského programu.

Počas výcviku sa prváci učili:

- manipulovať a cvičiť s osobnou zbraňou
- ovládať jej bojové použitie a starostlivosť o osobnú zbraň
- ovládať výzbroj a výstroj jednotlivca, ich správne používanie
- ovládať pohyb po bojisku a základné taktické signály
- znášať fyzickú náročnosť vojenského výcviku

Vo vojenských objektoch Mokrad, Kalenik a Horná Mičiná sa zas 154 kadetov druhého ročníka zdokonaľovalo v taktickej a streleckej príprave.

text: -sz-, foto: -ds-

Kurzy organizované akadémiou

• V termíne 30. 01. - 03. 02. 2023 prebiehal na Oddelení medzinárodných kurzov už po deviatykrát „Vstupný kurz plánovania spoločných operácií NATO“ - IPJO. Kurzu sa zúčastnilo 20 nominantov z Tuniska, Arménska, Bosny a Hercegoviny, Maďarska a Slovenska. Študenti z Bosny a Hercegoviny, prišli vďaka programu NATO-DEEP - Defence Education Enhancement Programme, ktorého akademickým vedúcim pre oblasť vojenského vzdelávania pre Bosnu a Hercegovinu je pplk. Martin Chovanec, PhD, riaditeľ rektorátu AOS.

• Dňa 01. februára 2023 sa v priestoroch Akadémie ozbrojených síl gen. M. R. Štefánika uskutočnilo stretnutie zamestnancov Sekcie ľudských zdrojov MO SR s pedagogickými zamestnancami Katedry spoločenských vied a jazykov AOS, zástupcami Personálneho úradu OS SR a členmi anketárskej siete OS SR. Cieľom stretnutia bolo informovať účastníkov o výsledkoch výskumu verejnej mienky v oblasti ochoty obyvateľstva podieľať sa na obrane štátu. Výsledky boli veľmi zaujímavé a dotýkali sa znovuzavedenia povinnej vojenskej služby, ochoty brániť SR v prípade ohrozenia vojenskými a nevojenskými prostriedkami, reakcie respondentov na hrozbu vojenského napadnutia SR, či otázok prípravy obyvateľov na obranu štátu.

• Počas mesiaca január a február vstúpilo do hodnostného zboru dôstojníkov 65 nových absolventov 29. *Dôstojníckeho kurzu pre absolventov vysokých škôl*. Do hodnosti poručík, nadporučík a kapitán ich slávnostne pasoval proktor pre vzdelávanie plk. Ing. Aurel Sabó, PhD. Na ukončení kurzu nechýbali rodičia a príbuzní absolventov.

• Simulačné centrum AOS realizovalo vo februári kurz „BASIC ATC PROCEDURE COURSE II.“ Kurzu sa zúčastnilo 6 študentov Univerzity obrany Brno, ktorí si precvičili základy poskytovania oblastnej služby riadenia, približovacej služby riadenia a poskytovanie veľového riadenia vo vzdušnom priestore. Zároveň na základe bilaterálnej dohody a potreby Ministerstva obrany ČR a Armády ČR boli počas uvedeného kurzu riešené výskumné úlohy a testovanie zaoberajúce sa vývojom a overovaním metód pre výber a výcvik vojenského personálu, obzvlášť v situáciách extrémneho zaťaženia. Realizovanie tejto paralelnej aktivity bolo zabezpečené Vedeckým a servisným pracoviskom telesnej výchovy a športu CASRI s použitím radarového simulátora.

• Na základe vzájomnej spolupráce v oblasti špeciálnej telesnej prípravy medzi Katedrou telesnej výchovy a športu AOS a Odborom špecializovaného výcviku Centra výcviku Leš sa na AOS uskutočnil kurz boja zblízka, stupeň „Absolvent“. Jedného z fyzicky najnáročnejších kurzov v OS SR sa zúčastnili i vybraní štrnásť kadeti. Kurz bol ukončený náročnými záverečnými skúškami, ktoré všetci úspešne zvládli.

Z tvorby našich kadetov...

Špecifické zvláštnosti vojenského vyučovania a výcviku

(Úvaha)

Aké to je študovať na vojenskej vysokej škole? Je to ťažké? Máte tam vôbec nejaké povinnosti? Si vojačka, alebo študuješ, alebo čo vlastne?

Bežné otázky, s ktorými sa stretáva dennodenne ne jeden z nás. Vieme, že vysvetľovať ľuďom, ako to tu celé chodí, je častokrát únavné, ale niekedy potrebné.

Mojím názorom je, že škola sama o sebe ťažká nie je, avšak pri spojení všetkých vysokoškolských a pracovných povinností, je toho dosť. Študovať na akademii je špecifické a iné ako na civilnej škole.

Ráno raňajky, káva v meste, blúzky, šaty, opätky, hodiny rozhádzané počas celého dňa, či škola len do štvrtka? Toto všetko sú veci, o ktorých my, akademici v uniformách, môžeme len snívať. Náš režim vyzerá úplne inak. Skoré ranné vstávanie, rozcvičky, poradová príprava, škola, po ktorej nasleduje rozkaz a pracovná doba do 15.30 h.

Mimo tohto všetkého je celkom bežné dostávať nezmyselné úlohy a nariadenia, pri ktorých hlava premýšľa, čo sa to sakra deje. Bohužiaľ, v našom prípade hlava nemá na výber, povie si: „Zas“??? A musí konať. Že sa to vymyká logike? To teda nikoho nezaujímá.

Popravde, po dvoch rokoch už ani mňa. Aspoň takto ma to naučili. Vykonať a nerozmýšľať. Počkať, nerozmýšľať? Veď študujem vysokú školu! Rozpor? Myslím si, že evidentný. Od ôsmej do jednej, čo je čas, ktorý trávime v škole, máme rozmýšľať ako len najviac vieme, a v čase mimo toho najlepšie vôbec. Čudné, nemyslíš? Pri odpovedaní na otázky spomenuté na začiatku, časom ľudia pochopia, ako to tu funguje/nefunguje.

Ako však objasniť ľuďom vojenský program, teda výcvik?

Samej mi to pripadalo spočiatku tak, že sa počas výcviku vlastne hráme na vojakov. Cvičíme útoky na imaginárneho nepriateľa, budujeme si akési okopy, prístrešky, či ohniská.

Dlho som sa nezmýšľala, nad tým čo s tým. Keď som si však ráno v začiatku invázie na Ukrajinu prečítala, čo sa deje, ostala som zaskočená. Zamyslela som sa nad vecami, ktoré sme doposiaľ cvičili, uvažovala som nad samotným poslaním tohto povolania.

Postavila som samú seba tvárou v tvár otázke: *Prečo som sa stala vojačkou? Prečo som si vybrala toto povolanie? Bola to mladická túžba po možnom dobrodružstve? Túžba po relatívne dobrom hmotnom postavení? Sľubný kariérny postup? Rodinná tradícia, či dokonca vysoké ideály ako čeliť zlu vo svete, stať sa silou proti nepravosti, ochranou slabých, bezmocných a podobne?*

Všetky tieto okolnosti neskutočne ovplyvňujú našu psychiku. To je to, čo je podľa mňa najväčšie špecifikum celého tohto štúdia-povolania. Vyrovnáť sa so všetkým, s čím sa stretávame, je častokrát veľká skúška. Určite ťažšia ako skúška napríklad z takej teórie signálov a informácií. Pozrime sa na seba. *Čo máme na sebe? Prečo sedíme práve tu? Uvedomujeme si, čo všetko to vôbec obnáša?*

Áno, hoci sa to na prvý pohľad nezdá, táto škola v spojení s vojenským výcvikom je špecifická a nesmierne ťažká. Nevraví sa, že *psychická bolesť je stokrát horšia ako tá fyzická?*

Z môjho pohľadu je toto presne náš prípad, a preto všetci, čo teraz počúvate, máte môj obdiv, za vaše nekonečné odhodlanie, úsilie, odolnosť a vytrvalosť.

text: anonym

Aj obyčajný rok 2023 sa môže stať neobyčajným, a to hneď na jeho začiatku. Dňa 1. 1. 2023 sme oslavovali 30. výročie vzniku SR, a s tým aj spojený vznik našich ozbrojených síl. Pri tejto príležitosti sa v Bratislave uskutočnil slávnostný nástup a zhromaždenie.

Pozvanie z úrovne ministra obrany SR Jaroslava Naďa prijali prezidentka SR a hlavná veliteľka OS SR Zuzana Čaputová, predseda vlády SR Eduard Heger a viacero bývalých ministrov obrany a náčelníkov Generálneho štábu OS SR. Prítomní boli i príslušníci spojeneckých ozbrojených síl, či už Českej republiky, Slovinska, Nemecka alebo USA. Za AOS sa nástupu zúčastnil rektor doc. Jozef Puttera a niektorí vybraní kadeti. S voj. 1. st. Michalom Vojtkom, ktorý je aktuálne vo štvrtom ročníku, sme sa porozprávali o jeho dojmach z ceremonálu.

Aká atmosféra panovala počas celého dňa?

Oslava 30. výročia vzniku Slovenskej republiky sa niesla v slávnostnom duchu. Ceremoniálom sme si pripomenuli našu cestu, cestu Slovenskej republiky od jej vzniku a samotný program nám ukázal vidinu lepšieho a krajšieho zajtrajška.

S akými pocitmi a dojmami ste z akcie odchádzali?

Som hrdý, že som sa mohol takéhoto podujatia zúčastniť. Rád by som citoval ministra obrany Slovenskej republiky Jaroslava Naďa, ktorý vo svojom príhovore uviedol: „Slovensko je bezpečnejšie v nebezpečnejšom svete,“ a týmto nám ceremoniál pripomenul našu dôležitú úlohu v zabezpečení bezpečného prostredia pre našu krajinu a ich obyvateľov.

Myslíte si, že by sa takéto akcie mali konať častejšie a mali by byť do nich zaangažovaní aj naši študenti? Prečo?

Áno, podľa môjho názoru mnoho kadetov by sa rado zúčastnilo podobných podujatí, ak by sa o nich dozvedeli v časovom predstihu. Tieto akcie poukazujú na naše hodnoty a tradície, ktoré je dôležité si pripomínať a pamätať.

Aký to malo pre vás význam z hľadiska vojenskej kariéry, vašej budúcej profesie?

Uvedomil som si, že utužovanie kolektívu je veľmi dôležité. Všimol som si ako sa kamaráti, ktorí sa dlho nevideli znova stretli a prebrali svoje skúsenosti a poznatky. Bolo to na báze obohacovania svojich vedomostí. Aj my sme mali tú česť rozprávať sa so skúsenejšími príslušníkmi OS SR, ktorí sa nám snažili poskytnúť kus svojho múdra a neopovrhovali našimi názormi, ale pýtali sa naň, čo ma milo prekvapilo. Pre správne fungovanie skupiny je potrebné mať v nej dobré vzťahy.

Príspevok pripravila: Viktória Kostolníková kadetka 1. roč.

50 rokov vojenského vysokého školstva na Liptove

Príbeh školy - časť 1

V septembri roku 1973 sa začal písať príbeh školy, ktorá si dnes pripomína 50 rokov od chvíle, kedy sa na Liptove zrodila vojenská vysoká škola.

Dnes ju poznáme pod názvom Akadémia ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika so sídlom v Liptovskom Mikuláši.

Škola však nevznikla na zelenej lúke ako sa občas zvykne hovoriť. Jej vzniku predchádzala takmer 25 ročná história rôznych foriem prípravy vojenských špecialistov na Liptove.

V nasledujúcich riadkoch si pripomenieme momenty, ktoré predchádzali vzniku vojenského vysokého školstva. Je dôležité si uvedomiť, že všetky procesy týkajúce sa prípravy vojenského personálu v Liptovskom Mikuláši boli úzko previazané s povojnovým vývojom v Československu a procesom výstavby československej armády a neskôr slovenskej armády.

Východiská pre rozvoj vojenského školstva na Liptove

Obnova vojenského školstva po druhej svetovej vojne patrila k dôležitým úlohám budovania armády. Spočiatku nadväzovala na predvojnový systém vojenského školstva, najmä z hľadiska organizácie. Tu treba poznamenať, že v predvojnovom období boli prvky vojenského školstva dislokované na území Čiech a Moravy a po oslobodení sa zriaďovali vo svojich bývalých posádkach.

Na základe týchto skutočností sa postupne vytvárala sústava vojenských škôl. Jadrom sa stali dve vojenské akadémie – Vojenská akadémia v Hraniciach na Morave a Letecká vojenská akadémia v Hradci Králové. Obe akadémie boli hlavným zdrojom dopĺňovania dôstojníckeho zboru a poskytovali budúcim dôstojníkom základné vojenskoodborné vzdelanie.

Vysoké vojenské školstvo v povojnovom období predstavovala Vysoká vojenská škola v Prahe, ktorá pripravovala dôstojníkov na vyššie veliteľské funkcie. Veľmi dôležitú úlohu v príprave vojenských špecialistov však plnila sieť vojenských učilíšť.

Tieto boli určené predovšetkým na rozširovanie a zdokonaľovanie vojenskoodborných vedomostí dôstojníkov podľa jednotlivých druhov zbraní. V učilištiach sa organizovali i školy dôstojníkov v zálohe (ŠDZ) a v rôznych kurzoch sa tu pripravovali i poddôstojníci a rotmajstri jednotlivých druhov zbraní a služieb.

V tomto období sa takisto vytvárala nová organizačná štruktúra armády, formovali sa jednotlivé druhy vojsk a služieb. S nárastom potrieb rozširujúceho sa veliteľského zboru a technického personálu armády rástol i počet vojenských škôl. V nadväznosti na redislokáciu vojenských útvarov na konci štyridsiatych rokov smerom k západnej hranici sa začali presúvať vojenské školy na Slovensko.

V rámci druhej reformy armády, ktorá vrcholila v roku 1949 sa uskutočnila aj reforma dovtedajšieho systému vojenského školstva. Do tohto obdobia spadá aj redislokácia Vojenskej odbornej školy leteckých mechanikov (VOŠML) z Liberca do Liptovského Mikuláša.

Historická snímka časti kasární Pod Hájom, veľká budova naľavo je telocvična spojená s klubom, pôvodne tam bola vraj „jazdiareň“, časť budovy oproti v pozadí je učebný blok tzv. „motoráreň“.

Úlohou tejto školy bolo vycvičiť leteckých mechanikov (motorárov i drakárov), prístrojových mechanikov, elektromechanikov, rádiomechanikov, zbrojárrov a iných pozemných špecialistov na výkon vojenskej základnej služby v leteckých útvaroch.

Voľba na umiestnenie školy do Liptovského Mikuláša asi nebola náhodná, nakoľko sa tu k 1. 10. 1949 uvoľnili kasárne Pod Hájom, v ktorých sídlil od roku 1946 Delostrelecký oddiel 188 (protiletadlový) a v blízkosti sa nachádzali kasárne Mokrad spolu s poľným letiskom, v ktorých v tej dobe sídlila iba 12. letisková správa s pomocnými letiskovými jednotkami.

Učebný blok, budova č.12, tzv. „motoráreň“, svoje pomenovanie získala pravdepodobne potom, čo sa v nej pripravovali leteckí špecialisti - motorári a drakári.

Letecké technické učilište Liptovský Mikuláš

Redislokáciou a transformáciou Vojenskej odbornej školy leteckých mechanikov vzniklo v Liptovskom Mikuláši dňom 1. 10. 1949 Letecké technické učilište (LTU). Posledným veliteľom VOŠML a zároveň prvým veliteľom LTU bol až do roku 1950 pplk. Ing. Jaroslav Heller.

Štruktúru Leteckého technického učilišťa tvorilo veliteľstvo, školské oddelenie, tylová skupina, veliteľská rota, zbrojárska dielňa a ošetrovňa.

Školské jednotky učilišťa boli organizované najskôr do oddielov, ktoré boli dislokované vo viacerých posádkach (I. oddiel - Liptovský Mikuláš, II. oddiel - Poprad, III. a IV. oddiel - Olomouc, V. oddiel - Liberec a VI. oddiel - Levoča).

V rámci jednotlivých oddielov boli pripravovaní nasledujúci špecialisti: I. oddiel - prevádzka drakov a prevádzka motorov, II. oddiel - VOŠLM-elektro, učňovská škola elektro, prevádzka elektrovýzbroje a prístrojov, III. oddiel - učňovská škola kovoobrábacia, IV. oddiel - vodiči a automechanici, V. oddiel - fotomechanici a ďalšie špecializácie podľa potreby.

V roku 1951 boli oddiely nahradené školskými prápormi, pričom bol v Liptovskom Hrádku dislokovaný 2. školský prapor LTU.

Od 1. 9. 1952 sa z jeho zloženia ako samostatné útvary vyčlenili Škola mladších technických špecialistov letectva v Liptovskom Hrádku (k 1. 10. 1953 bola spätne včlenená do LTU), Škola technického dorastu letectva v Liptovskom Mikuláši (tá bola k 1. 11. 1955 zrušená) a Vojenské výchovné stredisko letectva v Poprade.

Od 1. 9. 1952 zostali v štruktúre LTU iba dve školské rotý dôstojníkov-technikov, školská rota ŠDZ - prevádzkarov a školská rota - kurz starších technikov letiek.

Odznak pre absolventa Leteckého technického učilišťa. Odznak pre absolventov LTU bol zavedený v roku 1955 a jeho platnosť bola ukončená v roku 1962. Odznak je elipsovitého tvaru a pripevňoval sa ku rovnošate pomocou skrutky s maticou.

Velitelia Leteckého technického učilišťa

pplk. Jaroslav HELLER 1949 - 1950

pplk. Emil HORÁK 1951 - 1956

pplk. František FILOUŠ 1956 - 1959

pplk. Milan OBUCH 1959 - 1960

Pôvodne dvojročné štúdium bolo v školskom roku 1957/1958 predĺžené na tri roky.

Žiaci okrem teoretickej prípravy a praktického výcviku letovej prevádzky absolvovali aj trojmesačnú prax v útvaroch a po záverečných skúškach boli vyradovaní ako technici pozemného leteckého personálu v hodnosti poručík.

Dnes už historický pohľad na nástupisko kasární Pod Hájom, veľká budova napravo je klub spojený s telocvičňou, pôvodne tam bola vraj „jazdiareň“.

Letecké technické učilište v Liptovskom Mikuláši bolo dňom 1. 9. 1959 reorganizované na Technické učilište a zároveň boli do neho presunutí žiaci z rušeného Učilišťa PVO z Košíc, ktorí sa začali pripravovať na obsluhu novo zavádzaných protiletadlových raketových komplexov Protivzdušnej obrany štátu (PVOŠ).

Prípravu pozemných špecialistov letectva prevzalo Letecké učilište v Košiciach. Z dôvodov utajenia školu prechodne pomenovali na Učilište zvláštnych prostriedkov.

Ale tu sa už začína nový príbeh.

Pramene:

Oldřich Vaněk: Vojsko v Liptove,
Ján Štaigl: História vojenského školstva,
archív VHÚ Praha, archív VHÚ Bratislava, archív autora

Spracoval: Ing. Ladislav Zahradník

Odznak pre leteckých mechanikov a ďalšie špecializácie bol zavedený vo Vecnom vestníku MNO č. 54, čl. 425 z 26. júna 1948 a zrušený Nariadením veliteľa letectva č. 039 zo 6. mája 1954. Prvá séria odznakov bola vyrobená z mincového striebra. Prvé udelenie odznakov sa konalo pri vyradení absolventov VOŠLM v Liberci.

Slávnostný nástup pri príležitosti zlučovania LTU a učilišťa PVO Košice. Zástavnikom je bývalý príslušník školy plk. Nikolaj Tegza.

Zimné telovýchovné sústredenie kadetov AOS

V dňoch 6. až 17. februára 2023 sa uskutočnili dva turnusy blokového zimného telovýchovného sústredenia kadetov Akadémie ozbrojených síl pod vedením katedry telesnej výchovy a športu.

Prvé štyri dni využili kadeti na zdokonaľovanie sa v zjazdovom lyžovaní v lyžiarskom stredisku Opalisko v Závažnej Porube. Okrem lyžovania na zjazdovkách mali možnosť vyskúšať si a osvojiť i techniku bežeckého lyžovania alebo skialpinizmu.

Posledný deň sa konal presun kadetov z Liptovského Hrádku do priestorov akadémie v Demänovej. Celú trasu o celkovej dĺžke 16,5 km prechádzali v prírodnom prostredí lesa s využitím snežníc a bežiek. „Počasie nám prialo a privítala nás skutočná zima, pričom sa teploty šplhali pod -20°C “, uviedol učiteľ katedry telesnej výchovy a športu kpt. Roman Markovič.

15. ročník Memoriálu pplk. Michala Štanga

Pri príležitosti výročia leteckého nešťastia pri obci Hejce sa v posádke Zvolen uskutočnil 15. ročník Memoriálu pplk. ThLic. Michala Štanga v minifutbale.

Zúčastnili sa ho i kadeti Akadémie ozbrojených síl:

Dominik Jurko, Adam Klepsatel, Igor Diki, Adrián Kleffler, Adam Pirhala a Dávid Kupecký.

O konečnom poradí súťažiacich sa rozhodlo až v poslednom zápase, v ktorom naši kadeti v silnej konkurencii obsadili nakoniec 4. miesto.

Cenu za najlepšieho hráča turnaja získal kadet voj. 1. stupňa Adam Pirhala. Organizátorovi ďakujeme za zorganizovaný turnaj, v ktorom sme si mohli znova zmerať sily s našimi kolegami z OS SR.

Celkové poradie:

1. miesto: 103. prápor RCHBO Rožňava
2. miesto: 81. krídlo Sliač
3. miesto: Čestná stráž prezidenta SR Bratislava
4. miesto: AOS Liptovský Mikuláš
5. miesto: 5. PŠU Žilina
6. miesto: 20. prápor logistiky Prešov

